

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGELTLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Elofizetési arak:		Vidékire küldve:	
Helyben.			
Egy evre . . .	10 kor. — fill.	Egy evre . . .	16 kor. — fill.
Fél evre . . .	5 . . .	Fél evre . . .	8 . . .
Negyed evre . . .	2 . . . 50.	Negyed evre . . .	4 . . .
Egy óra . . .	1 . . .	Egy óra . . .	1 . . . 70.
Egyszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többzór megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Papválasztás előtt.

(Levél a testvérekhez.)

Irta: **Ifjabb Móricz Pál.**

Nem kortes szándékból írom e cikket, nem fogok e helyről a debreczeni lelkészségre pályázók közül egyiknek a nevével sem előhozakodni, noha elég közismert, hogy a magam részéről kit tartok érdemesnek a nagy Révész Imre katedrájába.

Mert hatalmas katedra az. A debreczeni nagytemplomnak nemcsak a bugó szavú Rákóczi harangja, de a katedrája, a padsorai is bevannak egyházunk és hazánk történetébe írva. Nagyfotosságu tehát, miként végződik ez a papválasztás?

Szombat este már tudunk eredményt, de ezt megelőzőleg volna és van hozzátok szavam atyámfiai az urban. Ez pedig az, hogy bármely jelölt mellett foglaltok is állást, legyetek lelkiösmeretesek. A közöny, a lustaság vagy rejtett érdekek miatt ne maradjatok el az urnától, de amelyhez ne is mellékérdekek, ne titkos befolyások csábítsanak titeket, hanem azon komoly tudat, hogy egyházunk jövője, egyházunk felvirágoztatása forog szóban, mely iránt szívvél, lélekkel érdeklődni köteles minden hithű, igaz református magyar. — Az egyházunk

iránti szeretet vezessen tehát édes mindnyájunkat szavazatunk leadásánál, a midőn a debreczeni legnagyobb templomba papot választunk.

Én azonban nyíltan és őszintén vallomást teszek, hogy a szeretetnek, az egyházunk iránti önzetlen szeretetnek helyenként való megnyilvánulása mellett, kóros és veszedelmesen fertőztető tüneteket tapasztaltam ezen választási mozgalmak folyamán. Mert noha mindnyájan egy egyháznak vagyunk a hivei, szeretem feltételezni, hogy igazi hivei, mert noha mindnyájan egy fajnak vagyunk a fiai, a szeretet helyett, a kölcsönös megbecsülés helyett a gyűlölködés kigyózó lángja és büzhödt füstje csapkodott felém, orvmadarak vijjongásától kísérve.

Ez a devernya engem fölháborított és ma is fölháborít. A hazudások, a rágalmazások, a gyanúsítások, és gyűlölködő izgatások, a személy ellen indított hajszáok, az erőszakoskodások, a mellékérdekekkel való előtolakodások, lélekméltelyezések és kufarlások eszközeit mindenha nemteleknek, megvetést érdemlőknek tartottam és tartom ma is; sőt még inkább most a midőn a szeretet vallásának papját akarjuk megválasztani.

Már pedig megdöbbenve vallom be, ezen legalacsonyabb, nemes ügyhöz nem illő fegyvereknek a titokban,

a sötétben való villanásit volt alkalmam a mozgalmak folyamán észlelni és megfigyelni.

Határozottan el ítélem az ilyen fertőzést. Mert bárkit érjen a kitüntetés, hogy a debreczeni nagytemplom papjának megválasztják, mint református egyháznak hű fia, egyháziom érdekében kívánom, hogy a választott palástjához piszok, gyűlölködés ne tapadjék, de mindnyájan szeretettel és az érdekemmel illető tisztelettel nyughassunk meg választásában, azok is, a kik talán meggyőződésünk szerint mást tartottunk és tartunk érdemesebbnek ezen vezérpapságra.

Épp azért hangsúlyozom ismét, hogy a megdöbbenve tapasztalt alacsony fegyvereket dobják félre azok, tartozanak is, bármely lelkészjelölt táborába, a kik nem átalák azt használni. Rágalmak, hazudozások, erőszakoskodások, mellékérdekekkel való tekintetek, gyűlölködések némuljanak el, semmisüljenek meg. Minden egyháztag igyekezzék követni és választani a legérdemesebbet és ha kerülne oly alacsony, a ki a papi palástot lobogtatván, judásigérekkel és vérdíjjal igyekeznék megbecsteleníteni ezen egyházi választás szentségét és tisztaságát, annak mutassatok utálattal ajtót, miként annak is, a ki hazug rágalmakkal igyekszik titeket félrevezetni és

Draskóczy Gábor verses levele

ifjabb Móricz Pálhoz.

(Dél magyarországból.)

Itten egy kedves, zamatos magyar levelet, még pedig verses levelet közlök öreg rokonomtól, bátyámtól, Draskóczy Gábortól, a máramarosszigeti ev. ref. liceum érdemes, nyugalmazott tanáráról.

Az én kedves Gábor bátyám, ki a református magyarság ezen végvárában évtizedeket töltött, küzdvén magyar hazánkért és egyházunkért, mostan a nyugalom éveit élvezi és lerándult a déli magyarföldre — sajnos, maholnap már csak névleg lesz az is magyar... Odaszármazott le az én szépséges Ilma hugom, Gábor bátyám egyetlen kedves leánya, a Bandi sógorral, ki jelenleg a karánsebesi királyi ügyészségnek egyik ugynevezett legbuzgóbb, de mindenesetre leg hazafiasabb tagja, alügyész, de egykor Debreczenben a szinpadról is kedvesen ösmert ifju színművész Bérczi Bandi.

Az én kedves öreg bátyám ezen távoli földünkről írott és intézett hozzám verses levelet, mely az ő mai nap is üde, zamatos

magyar gondolkozását, kedélyét kedvesen tükrözi vissza, melyet — Gvadányi generális hangulatát gerjesztvén lelkemben — érdekesnek és érdemesnek talállok leközlölni ezen magyar ujság hasábjain.

Draskóczy Gábor kedves bátyám verses levele ugyanis így hangzik:

Kedves Pali! bámulsz rajta,
 Hogy e verses levél fajta,
 Mely rólam tudósítást ad,
 A délvidekről meggy hozzád . . .
 Az országos tanár egyesület
 Most Szabadkán gyűlésezett,
 Ott voltam július hóban,
 Onnan pedig utazóban
 Bejártam Zimonyt, Eszéket,
 Utam csak ekkor ért véget:
 Mikor Kaminecz, Pétervár,
 Karlócza és Belgrád is már
 A nagy távolban elmaradt
 S hajónk a Temesen haladt;
 S annyi sok törődés után
 Végre kiszálltunk Pancsován,
 Pancsovától a Duna-ár
 Mértföldekre elterül már;
 Abban állt ott multságunk,

Hogy az áron csolnakáztunk,
 Jártunk az ó s uj Temesen,
 Dunán s Duna-szigeteken.
 Majd Nagy-Becserekre mentem,
 Paulát*) ott rendben lettem,
 Sógornője és anyósa
 Ott voltak látogatóba . . .
 Aztán Kazánszoroson át
 Meglátogattuk Orsovát,
 Ada Kahléra betértünk
 S ott már törökföldre léptünk,
 Orsováról nagy sietve
 Indultunk Karánsebesre;
 De megnéztük a kápolnát,
 Hol meglelték a koronát,
 Itt élek most már csendesesen
 A vömnél (Jörg Endrénél) Karánsebesen,
 Itt lakom már egy hónapja,
 Szeptemberre megyek haza.
 Egyszer megtettük azt is már,
 Hogy a közel Teregován
 Sipos Kálmánhoz**) betértünk

*) Magyar menyecske Paula hugunk is, még pedig a régi hédervári Konth nemzetségből.
 **) Kálmán ur is egy atyafi, ha jól tudom a családikronikát. A szabadságharcban, sőt már előtte is aranybánya igazgató (kohónagy) volt egy közös bátyánk és igen sok szép ágyut öntetett a honvédség részére.

felizgatni. És tartások szemetek előtt, bárki legyen is a jelöltetek, az igaz érdem szeretetét, elismerését, mely az egyházunk iránti önzetlen, nemes szeretettel azonos, a melytől semminek mellékérdékekre nem tekinthet.

Szeretett atyámfiai!

A szombati szavazásnál egyedül az egyházunk iránti hűségese szeretet vezéreljen mindnyájunkat, mert Judása az egyházának az, akit még a papválasztásnál is anyagi porban fürdetett mellékérdék nem pedig a szent meggyőződés és nem az egyházunk iránti szent szeretet vezet.

Megértettetek?

Amerikai Kossuth-szoborról.

(A clevelandi tanács elégtétele.)

Az amerikai tótok fölhaborító orcátlankodásával és szajaskodásával hirdett diadalával megnyugvasunkra szolgálnak a „Magyar Hirmondónak” következő hírei, melyek bizonyítják, hogy a clevelandi tanács a tótsággal szemben teljes elégtételt szolgáltatott.

Cleveland város tanácsa (City Council) augusztus 11-ikén tartott ülésén egyhangulag és vita nélkül a következő határozatot hozta:

Tekintve, hogy a clevelandi Egyesült Magyar Egyletek megfelelő szobrot kívánnak emelni Kossuth Lajos, a hazafi és a szabadság bajnoka emlékének és nagylelkűen följajánlottak a szobrot Cleveland városának, úgy a város iránti lojalitásuk, mint Kossuth Lajos emléke iránti tiszteletük jeleül és a mely szobrot Cleveland városa elfogadni óhajlja;

tekintve továbbá, hogy a város üzleti szükségleteire való tekintettel, melyek tanácsossá teszik, hogy a Square egyéb czé-

lokra tartassék fenn és nem teszik tanácsossá, hogy ott szobrokat emeljenek, a városi tanács kifejezte óhaját, hogy a szobor valamely park előkelő helyén állíttassék föl:

mindezeknél fogva határozatik, hogy az Egyesült Magyar Egyleteknek engedély adassék és ezennel megadatik, hogy Kossuth Lajosnak szobrot állítsanak a Euclid (vagy University) Circle-on, annak azon helyén, hol a mondott Circle-től délfele haladó Park Boulevard találkozik a Euclid avenueval, — s mely hely pontosan meg van jelölve a határozathoz fűzött rajzon; a mondott szobor leleplezése után Cleveland város tulajdonává válik és a város fentartja a jogot, hogy a szobrot a tervezett Court of Honor ba (dicsőség udvara) helyezze át. És a mondott szobor emeltessék a városi közmunkák igazgatójának felügyelete alatt.

Azt irtuk a múlt héten, hogy „kötelességünk, a tanácsal továbbra is szóba állanunk.” Ime, a szóba állás eredménye: a fenti, egyhangulag hozott határozat. Nemcsak azért fontos e határozat, mert most már végérvényes, meg nem dönthető engedélyt ad rá, hogy Kossuth szobra Cleveland városának egyik legszebb helyén állíttassék föl, hanem fontos azért is, mert teljes elégtételt szolgáltat a pánszláv támadásokkal szemben.

Mert mily alapon tiltakoztak a pánszlávok a szobornak a Public Square-ra való helyezése ellen? Azt mondták, hogy Kossuth nem volt a szabadság bajnoka, hanem — „oppressor”, népek elnyomója. S ime Cleveland város tanácsa, amikor megadja az engedélyt a szobor fölállítására és kifejezi óhaját annak átvetelére, egyenesen „champion of liberty”-nak mondja Kossuthot és „nagy-lelkűnek” nevezi a magyarok ajánlatát!

És mivel dicsekedtek a pánszlávok, mit ünnepeltek diadaluként a tanács múlt heti határozata után. Hogy a pánszlávok azért nem kerülhet a Public Square-ra, mert az — Kossuth szobra és ezt a pánszlávok nem akarják látni a Square-on. S ime, a városi tanács kifejezetten mondja, hogy azért kívánja a szobrot valamely más park-téren elhelyezni, mert a Square-on egyáltalán nem akar több szobrot emeltetni, hanem azt egyéb czélokra óhajlja fentartani.

Ezt az elégtételt kérte az Egyesült Egyletek bizottsága is múlt szerdán tartott gyűlésén. Kováts Kálmán mckeesporti plebanos, ki egy mckeesporti egylet megbízottjaként mutatkozott be a gyűlésen, ékes szavakkal hangoztatta az elégtétel szükséges voltát és megfelelő elégtételeket azt mondta, hogy a polgármester vagy a tanács „nyilatkozatban” jelentse ki, hogy Kossuth szobra nem a tótok tiltakozása miatt fog más helyen, mint Square-on fölállítani. A bizottság elnöke, Perczel Lajos, megnyugtatta a szónokot és a gyűlést az iránt, hogy a városi tanács fog elégtételt adni. Ugyanazt jelentette ki Kohl városi tanácsos ki, mint a tanács park-bizottságának tagja megjelent a gyűlésen. S a régi helykereső bizottság, mely három új taggal bővítették ki, azzal küldetett ismét ki, hogy bár teljhatalommal ruháztatik föl, igyekezzenek megfelelő elégtételt kapni. A fenti tanáchatározat mutatja, hogy a szerzett elégtétel teljesebb és messzibbmenő, mint minőnek szükségességét Kováts plebanos is fejtegette.

A helykereső bizottság — már csütörtökön eljár küldetésében. A városházán találkozott Salen igazgatóval és a parkbizottság tagjaival: Kraus, Bayne és Kohl ta-

nácsosokkal, A helykereső bizottság tagjai, mielőtt a hely kiszemeléséhez hozzá fogtak volna, kijelentették, hogy a bizottság elégtételt kíván a városi tanácstól. A parkbizottság tagjai egyhangulag biztosították róla a magyar bizottságot, hogy meg fogja kapni a teljes elégtételt. Erre a két bizottság, Salen igazgatóval és Williams főmérnökkel elindult hely választására és alapos szemle után megállapodott a University (másként Euclid) Circle déli részén levő köröndben. A hely gyönyörű szép. A mikor a Euclid ave, a Wade Parkhoz ér, nagy térré szélesedik ki; ez a University Circle. Balra van a Wade park, a tóval; a Circle-rol balra kanyarodik a Euclid ave folytatása, jobbra a Park Boulevardi, a háttérben láthatók az Adalbert egyetem palotái. A Circle közepe nem alkalmas szobornak, mert azt sinház-zat szeli át, De annál alkalmasabb a kiválasztott hely, mely attekinthető úgy a Euclid ave-ről, mint a többi oda torkoló utról és magából a parkból. A „magyar negyedből” gyalog elsetalhatni tizenöt perc alatt a szobor helyére.

Pénteken a pánszlávok nagy gyűlést tartottak „diadaluk” megünneplésére. A gyűlésére Pittsburgból eljött, több hívével, Rovnianek, a pánszlávok fővezére és a tót és cseh szónokok kedvökre hirdették „győzelmüket” és szidhatták Kossuthot és a magyarokat. Jonson polgármestert is várták, de az nem jelent meg. Be kellett tehát érniök két angol szónokkal. Az egyik Springborn városi tanácsos volt abból a kerületből, a hol a csehek laknak nagy számmal. El kellett tehát jönnie, de elég óvatos volt egy szót sem szólni Kossuth vagy a magyarok ellen. (A fenti tanácsi határozatot Springborn is megszavazta.) A másik angol szónok Avery nevű tanár volt, a ki — az amerikai polgárjogról érkezett. A „diadalgyűlés” tehát az amerikai közvéleményt nem igen volt képes befolyásolni a magyarok ellen. A „diadalgyűlésnek” méltó kiegészítést képezték a pánszláv tót a lapok múlt heti számai. Olvasóink bizonyára helyeselni fogják, hogy nem közlünk mutatványokat e szemenszedett piszkosságból. Figyelemreméltó, hogy pánszláv papoknak sikerült egy serantoni angol lapokba becsempészni egy Kossuthot gyalázó cikket, mely — Zimandy hirhelt könyvét idézi. Ez eleget mond. Azt a serantoni angol lapot öszintén sajnáljuk. Reputációját nem igen fogja emelni a Zimandyskodás!

Ezzel a tudatlanságon alapuló kirohanással jóleső ellentétben áll az a vezércikk, melyet a „Cleveland Leader” közölt múlt szerdán s melyben kimutatván, hogy Kossuth Lajost megilleti a szobor Clevelandban, érdekes fejtegetés után arra a végeredményre jut, hogy a Kossuth-szobor elvitele a Public Square-ról, melyen más hason szobrok sem fognak megengedtetni, nem jelenti a magyarok vereségét vagy megalázását és nem szabad annak tekinteni.

Mindezek után ismételjük, hogy a clevelandi tanács fentidézett határozata elégtétel jellegével bír. Ez elégtétel alapján folytassa a clevelandi nagybizottság szobor fölállítási munkáját. A amerikai magyarság pedig folytassa készülődéseit a leleplezési ünnepen való részvételre és folytassa a gyűjtést, hogy a leleplezési ünnepély men-nél fényesebb, mennéi impozánsabb lehessen.

S ott két napot elhenyeltünk.
Kálmán ott most járásbíró.
Felesége kedves és jó.
Két fia van: Jankó, Karesi,
Egyik szelid, másik csapzi,
De mind a kettő jól tanul,
A rostán ki egyik se hull.
Az elején szeptembernek
Tanulni Lugosra mennek . . .

Kérded tán hogy a délvidék
Népe secessió-s-e még?
Vagy talán jobb az állapot?
S kedveltebb a magyarság ott?
Kedves Pali a felelet
Az, hogy e táj felig Kelet;
E földön magyar érzelem
Oláh szivekben nem terem;
Román világ van már itten,
Nincsen már itt magyar Isten!
Hahogy foghatnának nyakon
Fojtanának nyomban agyon,
Nem vón irgalom kegyelem —
Ugy gyűlöl a román-elem.
A köznép még vón a hogy van,
De a papja gonosz s tudatlan.
Allamiskola van itt sok,
De nem engedik a papok
Azt, hogy a nép magyar nyelven
Felvilágosodást nyerjen . . .
De nem beszélék már sokat:
Fogadd rokoni csókomat!

Gyümölcstermelés.

Általában gyümölcstermelésünk iránt a kedv fellendülően van. Az a siker, a mit Kecskemét baracktermelésével elér, az a siker, a mit Ujvidék zöldbab exportjával mutat, általán felkelti nálunk a gazdalkodás ezen ága iránt való kedvet s nem lehetne nehéz bizonyítani, hogy még a kisbirtok mesgyéire is több gyümölcsfát ültetnek ma, mint valaha az udvarokba. A siksági nép, mely az árnyékot gyűlölte, mely a pásztorokodásban hozzászokott a pörkölt nap hevét tűrni, megerti az idők jelszavát, gazdalkodása formáit megváltoztatja.

Kétséget sem szenved, hogy a véleményeknek ez átformalódásában, az ellen-szenv megszüntetésében és a terv felköltesében a kormányzat munkájának van legnagyobb része. Egy tervszerű munka kezdi sikerét látni. Az az akció, mely nem merült ki a szakoktatás folytonos tökéletesítésében és fejlesztésében, hanem állandóan szaporította az állami faiskolákat, melyek rövidesen megkésztetődtek. A kisgazdáknak kurzusokat rendezett, évenként az ország több helyére egybehívta a lelkészeket és tanítókat, mint a kiknek tevékenysége, példája buzdító.

Ez azonban az állami tevékenységnek csak egyik része. Több millióra megy az ingyene, kedvezményesen kiosztott facsemeték száma: csak tavaly 377 ezer nemes oltvány és két millió felüli vad-csemete osztott ki. Ujabbán főleg a szilva nemesítésére történt széleskörű intézkedés, Orleansból és Angersből Myrabolan és Saint Julien szilvacsemetéket rendeltek be. Ennek a tevékenységnek kell köszönni, hogy immár az ország nemes gyümölcsfaállománya 65 millió de a melynek meg kell kétszereződni, ha az ország számbavehető gyümölcstermő orszaggá akar lenni.

Erről a kérdéstről irván, egész alkalmoszerű rámutatni Kecskeméti Adolf jelentésére, a ki Darányi földművelésügyi miniszter megbízásából Német és Oroszországban nagyobb tanulmányutat tett. A jelentés majdnem valamennyi gyümölcsfajtának nagy és könnyen elfoglalható piacokat jövendöl, csak a gazdaközönség alkalmas fajtákról gondoskodik. Különösen a cseresznyét és a kajszin-barackot adják el Oroszországban szinte hihetetlen magas áron. Szőlő és dinnye számára Németország kínálkozik igen jó piacnak. De, hogy tért foglalhassunk, a termelést fokoznunk kell, mert csak akkor fogjuk elfoglalni a nagy fogyasztó piacokat, másodsorban pedig az értékesítés terén főnálló szervezetlenségen kell segíteni.

Az összes gyümölcstermelő államok óriási versenyt fejtenek ki, hogy terményeiknek biztos piacot szerezzenek (ujabbán Ausztrália szállít nagy tételekben almát Hamburgon át Német- és Oroszországba), de ezt csak az éri el, a kinek kiviteli kereskedelme egyöntetű, szolid, tisztességes alapon létesült intézmények alapján intéztetik. Az olasz gyümölcs és szőlőkereskedelem csakis azért tudja az egyes fogyasztópiacokat uralni, mert kivitelét néhány tetterős és rendszeresen, czéltudatosan működő kiviteli csoport és társaság intézi.

Ha azt akarjuk, hogy Magyarországnak is erős és állandó gyümölcs-, szőlő- és zöldségkivitele legyen, akkor ez csak úgy érhető el, ha egy tökéletes és gyakorlati vezetéssel bíró országos központot létesítsünk.

Hála Istennek, körülbelül ott tartunk már, hogy ez is aktuális kérdéssé válik számunkra. A termelés van már olyan foku, hogy exportálhatunk is az ország némely részéből, a mi Debreczen és vidékére is kö-

vétendő példa, mert itt minden kedvező körülmény meg van a kincset érő és jövedelmező gyümölcstermelésre.

A kivilágított Debreczen.

Előkészületek a Kossuth ünnepre.

A Kossuth-ünnep kivilágítási albizottsága tegnap délután ulést tartott a városháza nagytermében, melyen a szeptember 16-iki kivilágítás részleteit beszéltek meg — Alapos és gondos tanácskozás után hatalmas programot dolgozott ki a bizottság, a mely fényes megnyitója lesz a Kossuth-ünnepségeknak.

A bizottsági gyűlésről tudósítónk az alábbiakat jelenti.

A gyűlés délután három órakor kezdődött.

Jelenvoltak: Körner Adolf elnök, Podolszky Béla máv. műhelyfelügyelő, Magoss György tb. főügyész, Publik Ernő, Nagy Sándor dr., Koncz Ákos, Horkay Lajos, K. Tóth Samuel, Dávidházy Kálmán, Frohner Géza, Gyöngyössi Viktor, Biczó Gyula, Szathmáry Zoltán, Szentmiklósi József, Sipos Béla, Loránt (Lőw) József.

A kivilágítás első része a határtüzek gyujtása lesz.

Elhatározták, hogy a Basahalmán, a Nagy Sándor halmán, a Mikepéres melletti uton, a Pallagon, azonkívül a Hortobágyon két helyen gyujtanak örömtüzet vegyi szerekből.

A tüzeket mezőőrök fogják gondozni. A város belterületének kivilágítására Koncz Ákos által fogalmazott lelkes felhívásban kéri fel a közönséget a bizottság. A középületek, mint a városháza, megyeháza és a színház gáz- és villany transparentekkel lesz kivilágítva. A színházat Gyöngyössi Viktor műszaki felügyelő fogja művésziesen kivilágítani.

Nagyon szép a városháza kivilágításának terve, a melyet Gyöngyössi Viktor készített és Körner Adolf elnök mutatott be. A homlokzat gáztransparentekkel lesz megakva. Középen lesz az ország és a város czimere. Alant ez a két szám:

1802—1902.

A városháza előtt római és görög-gyertyák lesznek felállítva. Az összes gazlampak és kandelaberek nemzeti színű lobogókkal lesznek feldisztve. Valamennyi teljes lánggal fog égni a kivilágítás kezdetétől esti 7 óráig. A kivilágítás legimpozánsabb része a lampionos menet lesz.

A menet a városházától indul el és a vasuti indóházig megy. Innen visszafordulva a Varga, Bathányi- és Kossuth utcán a városháza elé tér vissza a menet. A menetben való részvételre felkérnek az összes debreczeni egyletek és társulatok. A menetet a 13 öreg honvéd vezeti s az egyletek zászlóik alatt sorakoznak. A lampionos menet vezetésére bizottságot választottak, a melynek tagjai:

Podolszky Béla, Boczán Elemér dr. Tóth Lihály, Publik Ernő, Than Gyula, Szentmiklósi József, Szathmáry Zoltán, Székely Imre, Tóth Kálmán, Koncz Rkos, Kozma László, dr. Szalay Béla, Mácsay László, dr. Magoss György, dr. Varga Lajos, Nagy Sándor, Somossy László, Sesztina Jenő, Dávidházy Kálmán, Biró Gyula, Blaskovics Mihály, Horváth János, Zoltai Lajos, Frohner Géza, Garda Dezső, Görömbey Péter, Vetéssy Béla, Hauer Bertalan, Kovács Kálmán, Pavlitza János, Möricz Pál, Loránt (Lőw) József és Csurka István.

A bizottság elnöksége az egyesületeket és a kollegium ifjuságát hivatalos átiratban kéri fel a lampionos menetben való részvétel végett.

NAPI HIREK.

Kossuth.

Ember volt Ő, de mégis több nekünk: Prófétánk, messiásunk, istenünk! Teremtett s rombolt a szent őserő, Mely lángoló lelkéből tört elő, S az eszme, a mely ott gyűlt föl ragyogva, Bevilágított késő századokba, — Az eszme, melynek más nevet se tud Halandó adni, mint ezt, hogy: Kossuth!

Kossuth! — oh értjük e szót még sokan, Minden reményünk s vágyunk benne van, A honfisziv, a tiszta, hü, szabad Megdobban tőle s rá visszhangot ad; Ott zeng a népnek epedő dalában Gyűjt, éget, buzdít, ugy, mint hajdanában, Most mennydörgő, majd lágyan suttagó... Nagy Isten, mennyi mindent mond e szó!

Ébredjete fel! — halljátok? üzen, Gondot visel ránk most is, odafenn Az ég boltján túl, hova költözött, Tündöklő csillagmilliárd között; Elő a zászlót, kardot a kezekbe, Vesszen, ki nem megy, mikor — Ő üzente! Itt küzdeni s nem könyörögni kell, Koldustarisznyát gyáva nép visel!

Nem alkuvának ezer év előtt, A kikkel Árpád e hazába jött És ötven éve a dicső apák, A kik miértünk vérük hullaták! Hát oda van már a régi dicsőség? Korcs az utód és megtagadta őst? Nem! a bilincset szétörti kezünk S még egyszer, újra magyarok leszünk!

Ne sirj a vesztett szabadság miatt S ne félj hazám, — a riadó riad, Fölkél s kiszáll a sikra nemzedet, Hogy visszavivja, a mi elveszett, És visszavivja... hosszú éjszakádnak Sötét nyomában új nap fénye támad, Egy új nap fénye, mely örök marad, Mert nem lesz több Világos és Arad.

Hisszük, hogy annyi szenvedés után Megéred még a jobb kort, szép hazám, Bizunk: az ég sem hagyott el soha Bár annyiszor sujtott rád ostora, Vértábor hullt Muhin, Mohácsott, Várnán És mindig feljött a szelid szivárvány, — Jön most is, mert hozzá reményt adott — Kossuth, Rákóczy — ket szép csillagod!

Boldog jövőnek záloga e mult S áldott föld, melyre hősök vére hullt. Nem csüggedünk, — az armány hasztalan — A mi szivünkben Kossuth lelke van. Oh nagy lélek, nemes, dicső vezérünk, Vezess, erősíts, a mig cselhoz érünk! Lőbegj honunk fölött nemtó gyanánt. S légy odafenn is szerető atyánk!

Révi Nándor.

Debreczeni lelkészválasztás.

A debreczeni nagy református egyház f. hó 30-dikán, szombaton lelkészt választ. A lelkészválasztásra vonatkozólag kiadott hivatalos intézkedéseket külön cikkben ösmertetjük. Hisszük, hogy ez a lelkészválasztás a nagy debreczeni egyház puritán multjához méltóan, gyűlölködés nélkül, igaz testvéri szeretettel fog lefolyni. Ismételtén felhívjuk a debreczeni egyház szavazó tagjait, hogy minden mellékérdekre való tekintet nélkül, egyedül a szere-

tett egyházunkat tekintve, gyakorolják és pedig minél tömegesebben gyakorolják választói jogukat, tisztán a legjobb meggyőződésüket követvén; mert a ki egyházát igazán szereti: nem is járhat el másképpen.

Kupfstenban.

E czímen közöljük S. Szabó József urnak, lapunk egyik jeles munkatársának, a kollegium kiváló tanárának Mauerkirchenből hozzánk küldött igaz érzéstől áthatva megírt cikkét, melyre e helyen is felhívjuk t. olvasóközönségünk figyelmét. E cikk a tárczarovatba lett volna szánva, azonban technikai okokból más helyen közöljük azt, megköszönve a jeles szerzőnek irántunk az idegenből is oly kedves rokonszenvvel tanúsított figyelmét.

Sertés konzum vásár létesítés Debreczenben.

A városi tanács már régebben felterjesztést tett egy Debreczenben létesítendő sertéskonzumvásártér tárgyában. A földművelésügyi miniszter nemrég küldte meg válaszáat a felterjesztésre, melyben azt mondja, hogy elvileg nincs kifogása sertéskonzumvásártér felállítására iránt, de mielőtt határozatot hozna, kéri tudassa a tanács, a környékről vagy pedig az ország minden részéből akarnak-e sertéseket felhajtani, hány darab sertés felhajtására lehetne számítani és hányakol építését tartja szükségesnek? A tanács ma tartott üléséből adta meg a kért felvilágosítást és remélhető, hogy a sertéskonzum vásártér létesítése mielőbb megvalósul.

Főiskolai élet.

Fiatal barátaink részéről a következő sorok közlésére kértünk fel: Az öreg kollegiumban nemsokára hangos lesz az élet. A diákok alkotmányos jogait gyakorolják: választanak. Nehány év óta a jogász segítő elnökség ragadta kezébe a vezérszerepet. Most is erre az allásra indultak meg a korteskedések legelőször. Ozory István mellett bontottak először zászlót. De sokkal biztosabb az ügye újabbán Milotay Istvánnak, a ki mellé csakugy ontják a vonatkozó nemsokára a vidékről beözönlő jogászságot. Az ő megválasztása bizonyos.

Nánási levél a szerkesztőhöz.

Vettük a következő levelet:

Tekintetes felelős Szerkesztő Ur!
Alázatosan kérjük, legyen szives b. lapjában a következő kis esetet közölni:

F o g j á k a d i á k o t! nevezetesen szerdán reggel egy ósz, idegen mesterember jelent meg a nánási iskola udvarán és elkezd kérdezni, hogy vajon kinek van olyan fia, a ki a VI. osztályt elvégezte, mert szüleit szeretné rávenni, hogy H. Bősörménybe vigyék a VII. osztályba. Nem hittük volna, hogy a bősörményi főgymn.-nak diák fogdosókra is van szüksége, de annyiról biztosítjuk a bősörményieket, hogy nánási diák társaink közül egyet sem tudnak megfogni a gym. részére. Szíves üdvözléssel
T ö b b d i á k.

A város zabszükséglete.

Debreczen város fogat lovainak és ménesének évenként 1600 mázsa zabra van szükségük. A tanács ma tartott ülésén elhatározta, hogy nyílt árlejtés útján szerzi be a zabszükségletét és pedig zárt ajánlat útján.

Steinacker Sándorné temetése.

Steinacker Sándor pénzügyi számtanácsos nejét nagy részvét mellett temették el tegnap. A temetés az ág. ev. egyház szer-tartása szerint, a nagyerdei fűrdőháztól történt A megboldogultnak hült tetemeit a bánatos család és nagy résztvevő közönség kísérte ki a Kossuth-utcai temetőbe. A nagy csapással sujtott család iránt városzerte általános a részvét.

Szépítik a szabadság-szobrot.

A szabadság-szobor tulajdonképpen még nem volt kész leleplezésekor. Hiányoztak az emlékműről azok a csiszolások, melyek fényt és színt adnak az alaknak. Hirman érezőntő emberei most végzik a csiszolási munkálatokat, állványokkal, lepellettel vették körül a szobrot, s simítják, bronzirozzák azt. Pár nap múlva tehát újköntőse lesz a Szabadság-szobornak.

A tábla elnökei itthon.

Bernáth Elemér, a debreczeni ítélőtábla elnöke szombaton érkezik haza Sárospatarról, hol nyári szabadságát töltötte. Ugyanekkor tér vissza Szeghő István tanácselnök is Mária-Bessenyőről.

Végh Gyula Aradon.

A debreczeni rendőrség tb. főkapitánya, a vidéki rendőrség tanulmányozásával tölti négyheti szabadságidejét. Végh Gyula hét-főn Aradon volt, hol Sarlot Domokos kalauzálása mellett az ottani rendőrség bünygyi osztályának és bejelentési hivatalának rendszerét és ügykezelését tanulmányozta. Aradról tegnap Temesvárra utazott a tb. főkapitány.

Debreczeni iparosok a nagyváradi kongresszuson.

Az ipartestületek országos kongresszusa ez évben tudvalevőleg Nagyváradon lesz. A kongresszus idejét a fővárosi központ október 19. és 20-dik napjaira tűzte ki. A debreczeni ipartestület előjárósága az elnökség kiküldöttein kívül öt taggal képviselteti magát a kongresszuson, melynek tárgysorozatán több előterjesztést is tesz. Ezek közül igen érdekes egy régen vajudó dolog, az iparkiallitások alkalmából rendeztetni szokott tárgysorsjátékoknak megadóztatása, a mely ellen a debreczeni ipartestület akció indítását kéri.

Ajánlatok Kossuth arczképére.

Alig hogy hire ment a lapok útján annak a tervnek, hogy Debreczen város Kossuth Lajos arczképét közgyűlési terme számára megfesteti — már jönnek ajánlatok a polgármesterhez az arczkép megfestésére. Tegnap két festő ajánkozott. — Az egyik G l ó s z Géza, a ki Bánfalváról írt levelet S i m o n f f y Imre polgármesterhez, a másik pedig Bor-

széki János, a ki Erdély egyik falujából kereste meg a tanácsot. Természetes, hogy választ egyelőre nem kapnak leveleikre, mert diszközgyűlés előtt a művészekkel való tárgyalás korai.

Színházi bizottsági ülés.

Az „Urania“ színház érdekes előadására vonatkozólag vettük a következő meghívást. A színházi bizottság 1902 év augusztus hó 30 napján szombaton délután 1/2 4 órakor a városi nagy termében ülést tart. Tárgyak: Az Urania színház igazgatóságának kérényre a „Délbábok hazája“ cz. ösmeret terjesztő darabnak előadásai iránt. 2. A színházi berlők törzskönyve bemutat-tatik. 3. Makó Lajos igazgató kérényre a délutáni előadások tárgyában.

Az ispotályi ev. ref kisededővő

intézet f. hó szeptember elején megnyílik. A kitünően vezetett óvóiskolát ajánljuk a szülők figyelmébe.

Nyilaikozat ama bizonyos Gondos Sándor urról.

Ama bizonyos nevezetű Gondos Sándor urról, a ki lapunk főszerkesztőjéhez oktalanul, alaptalanul egy „szemérmellen“ levelet intézett a „Magyarság“ válsága ügyében írott cikkünkre, melyert bocsánatot is kért, most a következőleg nyilatkozik a „Magyarság“-ban, az ujság ez időszertinti szerkesztője, csikaplócza Lázár Elemér ur:

„Ugyancsak az „Alkotmány“ cikkének kifolyásaként a „Magyarság“ vasárnapi számában Gondos Sándor nyilatkozata, távollétem alatt s tudtomon kívül jelent meg és azt mint Gondos ur személyes ügyét tekintem. Gondos Sándor ur saját kérelmére is, minaddig, míg személyes ügyeit rendezzi, ki-lép a „Magyarság“ szerkesztőségéből.

A Szerkesztő.”

Kossuth csónakosa Budapesten.

A jövő hónap tizenkilencedikén, a mikor Kossuth Lajos századik születés napját ünnepli a főváros, bizonyosan rengeteg sok vidéki jön Budapestre. Ezek között nagy érdeklődést fog majd kelteni egy öreg török ember, a kit Bego Musztafa-nak hívnak, mört ő volt az, a ki 1849-ben megmentette Kossuth Lajost: esonakou vitte Orsováról Viddinbe. Tudósítónk, a ki Ada-Kaleh szigetén meglátogatta Bego Muazta fát, ezt írja nekünk Orsováról: Ada-Kaleh szigetén lakik egy Bego Musztafa nevű öles termőtű török, a ki nagy tiszteletben részesül, mert tudja róla, hogy ő mentette meg 1849-ben Kossuth Lajost. Az öreg csónakos így mondta el a nevezetes eseményt:

— Akkoriban nagyon sokan menekültek Orsováról török területre. En és több társam folyton az Ada-Kalehval szemben levő orsovai parton vártuk csónakkal a szegény menekülőket. A honvédtisztek rendesen jól meg is fizettek fáradságunkat, a mit különben meg is érdemeltünk, mert az osztrák határőrök nagyon vigyáztak reánk s nem egy társamat agyonlőtték. Egyszer egy háromtagu magyar társaság érkezett az orsovai partra, egyikük egy ládát szorongatott a hóna alatt. Beugrottak csónakomba s azt mondták, hogy vigyem őket a szigetre Ozman bég

az összes berendezések és felszerelések hátralevő részei u. m.:
kávéházi márványasztalok, finom, paplanok, tollpárnák stb. úgy
Bika szálloda bérlő társaság.

A Bika szálloda bérletének megszűnése miatt

fehérre festett **vaságyak, madráczok, ezüstneműek, függönyök, finom flaneltakarók, paplanok, tollpárnák** stb. úgy mint eddig, d. e. 11—12 d. u. pedig 3—6 óra közt állanak megvásárlás céljából az igen tisztelt vevő közönség becses rendelkezésére.

89091

török ezredeshez, Ada-Kelah parancsnokához. — Sokáig beszélgettek vele s át akarták adni neki a ládát, de vonakodtak megmondani mi van benne. — A bég nem fogadta el megőrzésre a titkos ládát. — Később tért csak meg, hogy a magyar szent korona van benne. A három ur visszavezetett Orsovára, a hol elásta a ládát. Azután újra beleültek ladikomba s Viddinig vitték őket. Az egyik ur, a ki legelőkelőbbnek látszott köztük, néhány aranyat és ezer forintnyi Kossuth-bankót adott nekem. A mikor visszatértem Orsovára, — kérdezősködtek tőlem a hivatalos urak és katonák, hogy nem én vittem-e Kossuth Lajos kormányvót. Csak akkor tudtam meg, hogy milyen nagy urat szállítottam Törökországba. Persze tagadtam, mert különben fölakasztottak volna.

A nőipar iskolába

biratások szeptember 1-én kezdődnek és 5-ig tartatnak az iskola helyiségében naponként 9—12-ig d. u. 36-ig.

Orvosi körökből.

Szóllósi Béla dr. hazaérkezett és orvosi működését megkezdte.

Debreczen a pozsonyi mezőgazdasági kiállításon.

Pozsonyban jövő hó 7-én nyílik meg az országos mezőgazdasági kiállítás. A kiállításon a várost Király Gyula tanácsnok, a gazdasági egyesületet Rickl Antal elnök és a lötenyészési bizottságot Huflesz Kázmér elnök képviselik. Ezekon kívül a gazdák közül ezideig tizenhatan jelentkeztek, hogy részt vesznek a kiállításon. Óhajtott volna ha még néhány gazda jelentkezne, mert 20 résztvevőnek külön kocsi bocsát az államasut rendelkezésére.

Rabló rendőr.

Modra Béla lakatossegéd munkakeresés végett jött Debreczenbe. Este érkezvén, az éjjelt ébren töltötte és reggel 3 órakor a Széchényi utca végén sétálgatott. Ott aztán egy ember megtámadta és 50 koronát rabolt el tőle. Előadása szerint a rabló egy rendőr volt, kinek személyleírását Modra meg is adta a rendőrségnek. Mile Pál rendőrfogalmazó, a ki ez ügyben a vizsgálatot vezeti, már kihallgatta a gyanúsított rendőrt, de az tagadja a rablást, bár sok gyanus körülmény ellene szól. A vizsgálat erélyesen folyik.

A rablási ügyben különben ma délelőtt az a meglepő fordulat állott be, hogy Mile Pál rendőrfogalmazó letartóztatta Bangó Márton 82. sz. rendőrt, akit a rablással gyanúsítottak is. Három tanu vallomása alapján tartóztatták le a rendőrt. — A tanuk látták a megrabolt emberrel együtt hazafele menni.

Egy német tanár köszönete Debreczennek.

Az elmúlt július hónapban egy berlini egyetemi tanár: Napolszky Staniszlau dr. Debreczenben járt. Meglátogatta Debreczenünket s a polgármester jóindulatát kérte ki debreczeni tartózkodása alatt. A

polgármester szívesen fogadta a német tudóst és kikalauzoltatta a Hortobágyra is. Napolszky doktort elragadta a sik magyar pusztá fenséges volta s hatalmas impressziókkal eltelve tért haza Berlinbe. És a mint haza érkezett, első dolga volt megköszönni a szíves magyar debreczeni vendégszeretetet. — Levelet írt a városi tanácshoz, a melyben áradozva dicsőíti a magyar pusztát és a magyar szíveséget. Jól esik nekünk a német tudós udvariassága, de még jobban szeretnénk, ha személyes tapasztalatai alapján elmondaná honfitársainak, hogy az ellenünk szított gyűlölet hazugságon alapul — s hogy ép olyan kultur nemzet vagyunk, mint a többi művelt náczió.

Magyarosítás — gyógykurával.

Érdekes tudósítást írt lapunknak Pöstyénből egy ott időző fürdővendég. A magyarság ezen elszigetelt pontján eddigelé meglehetősen kis térre szorított az édes hazai nyelvünk, a mi nem csoda, ha figyelembe vesszük, hogy a világ minden tájáról összeseregülő idegenek kedvéért kénytelenek voltak az ottani magyarok a németet megtenni internacionális nyelvnek, különben ki lenne zárva az érintkezés. A külföldiek azonban a híres iszappal együtt kezdenek megbarátkozni a magyar szóval, magyar beszéddel, a mi igen öröndetes jelenség. Az idén már tömegesen részt vettek az „Erzsébet” ünnepen, a Szt István napi, erősen magyar jellegű ünnepen, és szorgalmasan látogatják a nyári színházat, a hol Monory Sándor kitűnően szervezett társulata minden nap telt ház előtt játszik és terjeszti a magyar kulturát. Érdekes tanulmányozni az idegeneket, minő figyelemmel hallgatják az előadást és minő lelkesedéssel tapsolnak, sőt éljeneznek, ha egy-egy zamatos magyar nótá a vérüket felmelegíti. Tegnap Nikó Lina, a budapesti vigszínház kitűnő komikája és Semsey Mariska, a m. kir. Operaház bájos ifjú művésznője léptek fel együttesen, mint vendégek a „Czigánybáró”-ban, a két művésznő rendkívül nagy sikert aratott; a taps, kihívás, viharos éljenzés alig akart véget érni. Az is nevezetes, hogy a jobbára tót anyanyelvű lakosság, valamint a szomszédos tót birtokosság is kezdi megszokni a magyar szót és a színház kedvéért tömegesen rándul Pöstyénbe, hol az azelőtti években magyar színigazgató aligha mert volna megreszkizni egy szezon. Így magyarosítanak — írja a fürdővendég Pöstyénben a gyógykurával, nagy örömeinkre szolgál nekünk, magyaroknak, a verőfényes, aranyugaras ég alatt a park pompás utain sétálunk, s a kellemes őszi időkre való kilátás miatt napról-napra szaporodó fürdővendégek közt, ma már mind sűrűbben halljuk az édes, drága magyar szót.

Dr. Szász Adolf

fogorvos pöstyéni tartózkodásából hazaérkezett s ma kezdi meg prakszját. Rendelő órái: délelőtt 9—12, délután 3—5 óráis.

Üdítő italnak

számos ásványvízforrást hoznak javaslatba, melyek közül különösen az ugynevezett természetes savanyu vizek a legkedveltebbek. Nem közömbös azonban, miféle ásványvizet használunk a fent említett célra.

használatával, mely a legolcsóbb petroleumot is szagtalaná teszi, az égésnél 30 %-ot takaríthatunk meg. A világosság fejlesztését pedig tetemesen elősegítjük. Egy csomag ára 10 fillér.

Kapható Debreczenben **ifju Pájer József** üveg és porcellán kereskedésében.

mert általában számos oly vizek is, a melyek kizárólagosan csakis gyógyvezélokra alkalmasak, s melyek élvezete üdítő italok gyanánt nem mindig előnyös, savanyuvizek czime alatt szerepelnek. Így pl. nagymennyiségű mészsókat vagy a vasat tartalmazó vizek szakadatlan használata semmiképen sem válik a szervezet előnyére sőt még egyedül a szénsavtartalom s nemelykor elégséges, hogy vérdus egyéneknek vértódulást idézzen elő. Mi ez utóbbi körülményt illeti, a szénsav mennyisége mindenkor a palack nyitva tartása által lejjebb szállítható s így első sorban arra kell ügyelnünk, hogy a víz minél kevesebbet tartalmazzon az előbb említett szilárd alkatrészekből. Ily felette ritkán található, sőt eddigelé unikumnak nevezett savanyuviz a Mattoni-féle Giesshübler, mely még gyenge idegzetű és érzékeny egyéneknek is sikeresen alkalmazható, és mely — eltekintve alkatrészei szerencsés összetétele által igazolt gyógytani értékétől — mint elsőrangú üdítő ital szerepel.

Távirat.

Mattasich Keglevich szabad.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Gróf Mattasich Keglevich a daliás főhadnagynak, kit Koburg Lujza hercegnő nevével kapcsolatos váltóhamisításokért ítelt el annak idején a hadbírószág 7 évre, s a ki kicsempészett levelekben annyiszor hangoztatta ártatlanságát, kegyelem útján a mai napon szabadon bocsátották.

Tisza László meghalt.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, Augusztus 28.

Tisza László Gmundenben, a hol üdülés miatt tartózkodott, meghalt.

Választási intézkedések.

(A debreczeni lelkészválasztáshoz.)

A debreczeni nagytemplomnak holdog emlékü Némethy Lajos lelkész elhunytával megüresedett lelkései állását szombaton töltik be választás útján.

A presbiterium a választási aktus intézkedéseit a következőkben állapítja meg: 1. Mivel a f. évi 1191. sz. P. végzésben kimondatott, hogy a választási eljárás ez évi aug. 30-án d. e. 8 órakor a nagy templomban veszi kezdetét, minthogy az egyházi törvény 227 §-a 3-dik bekezdése értelmében 3832 lévén a választók száma, a szavazásnak két helyen kell történnie: presbiteri gyűlésünk kimondja, hogy a választók közzül az 1—3-dik kerületben lakók az egyház tanácstermében, a 4—6-ik kerületben lakók a Kossuth-utcai ev. ref. felső leányiskolában fognak szavazni.

2. A lelkészválasztásnál megválasztanak és kiküldetnek a jó rend fentartására: a) az egyház tanácstermében leendő szavazáshoz: Otr. Végh János vezetése alatt Török Bálint, Kéki Sándor, Kovács László, Molnár Ambrus és Ablonczy Gedeon.

b) a felső leányiskolánál történő szavazáshoz: Kovács László vezetése alatt Alföldi Gábor, T. Nagy János, Kulesár

A Csillár petroleum por

Gábor, Pethő István és Pethő Lajos presbiterek.

c) a tekintetes városi tanács megke-restetik, hogy mind a két helyre két-két rendőrt adni sziveskedjék oly módon, hogy ezek a rend fenntartása felkért presbiterek utasításait követni tartoznak.

2. Szavazó czédulák lévén szükségesek a tanácsteremben szavazók részére vörös, a felső leányiskolánál szavazók részére zöld színű szavazó-lapok nyomtatása. még pedig, 4000—4000 példányban elrendeltetik és felhívatik a gazd. bizottság elnöke, hordassa szét a szavazólapokat kellő időben a s z a v a z ó k h o z és erre a czélra a választók névjegyzékéből utca és tized szerinti lisztakat készíttethessen, felhatalmaztatván a kellő munkaerő és elhordó felvételére, ezek díjainak utalványozására.

4. A gazd. gondnok utasítottatik, hogy a használtatni szokott szavazóládákat a városi hatóságtól kérje el és azokat minden szükséges irodai szerrel ellátva szállíttassa idejekorán a szavazóhelyekre.

5. A választók névjegyzéke az egyházi törvény vonatkozó szakaszai értelmében ez év július 31-én az eddigi tett befizetések folytán kiegészítve lezárandó lévén, e lezárásra az elnökség ezennel felkérteik.

6. A törvény 213 § a szerint az egyházmegyei elnökség által kinevezettek mellé az egyházi gondnokon kívül a választók személyazonosságának ellenőrzése szempontjából még egy presbiteri választandó és küldendő ugyan ki; de mivel az eddigi gyakorlat szerint is több kiküldött vett részt a választásnál; mivel továbbá erre a több kiküldöttre szükség is van, mert az egyházmegyei elnökség által kinevezettek a jegyvőkönyvnek és szavazók jegyzékének vezetésével járó nagy munkát nem végezhetik:

a) az egyház tanácstermében leendő szavazáshoz a fürdőre távozó főgondnok helyettesül: Kovács József, ennek helyettesül Kocsz Elek, a személyazonosság ellenőrzésére Kertész János, helyettesül Faragó András, jegyző a főjegyző, a lesavazók jegyzékének vezetésére Szilágyi Bálint és Hody Béla presbiterek.

b) a felső leányiskolánál történő szavazáshoz: Szinay Gyula gazd. bizottsági elnök, mint a főgondnoknak szabályaink szerinti helyettese, helyettesül dr. Sz. Szabó József, a lesavazók személyazonosságának ellenőrzésére B. Nagy János, helyettesül Erdei Ferencz, jegyzőül az aljegyző és dr. Kocsár Gábor, a szavazók jegyzékének vezetésére, Tassi Miklós presbiter és Zong Jánostanító küldetnek ki.

Kufsteinban.

Magyarok gyásza: Átkos emlékü Kufstein! Fáj a szívem, mikor utcaidat járom, váradat megmászom, ahol annyi sok igaz, hű, nagy magyar szenvedett s ahonnan annyi bús sóhajtas szállott az imádott háza felé.

Augusztus 22-én érkeztem a városba Innsbruck felől a vonattal.

Nagy sóvárgással vágytam a magyarságnak emez egyik Golgotahelyét megtekinteni. Az előző napi szakadatlan esőzések után az ég teljesen kiderült s a hűnyő nap fénye mintegy glóriával övezte a meredek sziklavárat.

Gondoltam magamban: ime a haragos, de immár kiengesztelődött ég ragyogó koszoruja a magyar martyrok számára.

Kufstein vára a zúgva rohanó, sebes Innec meglehetősen kiszélesült völgyében

már messziről feltűnik. Egy különálló sziklán épült a folyó jobb partján. Előbb a hatalmas Geroldsech olygarchák várkastélya volt. Miksa császár 1504-ben vette birtokába. Ettől fogva a határon fontos katonai erősség. A császárok és királyok folyton erősitették s akkori időben megvihatlan várrá tették ezt a meredek sásfészket. A város félkörben fekszik lábainál. Régi, német stílusban épült. Szorosan egymás mellé ragasztott 3—4 emeletes hazak tömkelege. Mig 5000 lakosa van.

Ahogy az állomásra megérkeztem és onnan a városba igyekeztem, rögtön egy hatalmas, modern alkotás ragadta meg figyelmemet s hozta a mult szomorú emlékein merengő lelkemet a jelenbe. Egy vashíd az Innen keresztül. Ezentul az Inn jobb partján mindjárt az ó városba lehet jutni. Este lett, mire szállást vettem s kissé a városban körülnéztem. A gyászos vár megtekintését másnapra hagytam.

Gyönyörű reggelre viradtunk. A nap pazarul szórta szét a földön sugarait. Kisse hűvös volt, a magas hegyeken ködlött, de minél feljebb hágott a nap, annál jobban oszlott a hegyeket megülő köd is. Nyolcz órakor már fent voltam a várban, melyből köröskörül törések tátonganak lefelé! Hajdan haláltszörő agyuk ásitottak belőlük, ma üresen allanak. Az egész vár föl van hagyva. A mult században benne tanyázó katonaságot alkalmasabb helyekre vitték.

A vár kapujánál van a felügyelő háza. Fent a vár egyik helyiségében — mi lehetne más, mint a mit a várat megmászó kíváncsi turisták óhajtanak? — egy vendégfogadó. Odáig 358 lépcsőn, hatalmas falakkal védett, sötét, fődött sikátor vezet. Minden kanyarultnál vasajtó volt, de azokat már kiszedték.

Feljutunk végre a vár udvarára. Előtűnk emelkedik a vár legmagasabb része, a széles császártorony (I. József építtette) óriás vastagságu falaiival. Kapuja fekete-sárgára festve s rajta a Habsburg-czímer, egy rengeteg nagy kétféjű sas. Oh mennyit szenvedtünk már ez alatt a jel alatt!

A vendégfogadóban adják a belépti jegyet. Korán van, a vezető még nem jött fel. Még csak ketten vagyunk, a kika a várat megtekinteni óhajtjuk. Ipam, a 48-ban vitézkedő magyar katona és én. A vendéglős eladó leánya fogja a kulcsokat s vezet benünket a szomorú helyekre, szűk, meredek lépcsőkön le s föl. Magvaráz is mindenütt nagy hadarva, ahogy eltanulta a vezetőtől. Mint az iskolás gyerek, mikor a leczkéjét felmondja. Én mind csak arra figyeltem, mikor szól már a vértanu magyar foglyokról. Feljutottunk a vár legmagasabb részébe, a császár torony tetejébe. Közepén hatalmas oszlop tartja. Körülötte tágas csarnok, s abból minden irányban kisebb-nagyobb czellák nyulnak.

— Itt voltak elzárva a magyar politikai foglyok — ugymond a leány. Szívem nagyot dobbant. Itt hangzott hát el szenvedő honfiaink ajakáról annyi sok, annyi bús, keserves sóhajtas! Itt volt annyi reménytelen vág!

A vezető leány most egy czellát nyitott fel. Szűk odu, erős, rácsos ablakkal. Benne egy szüette ikszlábu asztal, egy szék, egy priescs.

— Itt volt elzárva — fújja a leány — a híres, magyar betyár főnök, R ó z s a Sándor, aki negyvenkilenczben a császár ellen harczolt. Ott a falra festette egy egyéves önkéntes.

Csakugyan egy nagy bajszú, torzonborz arcú kidüledt szemekkel néz a falról reánk. Fején széles karimás kalap, vállain kitördölt bunda. Talpig vasban. És ezt a

banditát mutogatják az idegeneknek Kufsteinban, mint magyar politikai foglyot, mint a magyar szabadságharcznak egyik vezérét. Igen, ez volt háromszáz esztendő óta s ez máig a kamarilla politikája.

Beszennyezni, elnyomni a Rákóczy, a Kossuth alakját, emléket s a Rózsa Sándorokat állítani a világ elé, mint magyar nemzeti ideált. Nem csuda, ha a felületesen gondolkozó idegen nemzetbeliek Magyarországot még mindig a betyárok, csikósok és gulyások hazájának tekintik. Abban a könyvben is, melyet Kufsteinról és vidékéről az idegenek számára tájékoztatóul kiadtak, egy árva szó sincs a várban szenvedett kiváló magyar nemzeti alakokról pl. Wesselényi Miklós báróról, Kazinczy Ferenczről stb.; ellenben Rózsa Sándorról ezt találjuk benne: „In dieser Festung wurde auch s. Z. der berüchtigte ungarische Betyaren — Hauptmann Rózsa Sándor gefangen gehalten.“

Bosszusan hagytam el a czellát. A többiekben az igazi nagy nemzeti alakok szenvedésének tanyáját ismertem meg. Ezekbe a látogatókat nem bocsátják. Csak az ajtóba vágott kémeleő ablakokon lehet bepillantani. A vezető csupán ennyit mondogat róluk:

— Itt volt fogva ennyi, meg ennyi esztendeig egy magyar báró. (A nevét persze nem tudja. Hiába kérdezzük. Bizonyosan Wesselényi!)

— Itt volt elzárva egy magyar püspök (Bizonyosan Hám.)

— Itt volt elzárva egy magyar pap. (Talán Könyves Tóth Mihály. Debreczen arany-szaju lelkésze.)

— Ez egy magyar grófnő cellaja. (No ennek az egynek a nevét is megmondják. Egy bizonyos Teleky — ez a felelet kérdésünkre. Később az időközben megérkezett vezető egy gyönyörű himzését is megmutatta Teleky grófnőnek. A várkapolna oltárára van terítve.)

A magas czellából gyönyörű kilátás nyílik az Inn völgyére és az azt környező hegyekre. A fellegekbe nyuló, óriási Császár hegyre. A Kienbergi szurdokra, melyből zúgó morajjal, szikláról-sziklára esve tör elő egy hegyi patak, a magános, kupalaku erdős Penbágra; a kufsteini erősségnél is magasabban fekvő Zellerburg várkastélyra. És még sok-sok falura, völgybe, hegyre. A szép kilátásban tehát szenvedő magyarjaink gyönyörködhetnek. De mit ért mindez, mikor fogva voltak, távol a honi földtől! Mikor csak képzeletükben tűnt fel az Aranykalással ékes rónaság, melynek fölötté lenge délibáb Enyelgve úz tündérvjátékokat.

Nyomasztó, fájdalmas érzéssel jöttem le a toronyból. A vár egyik bástyájánál a kutat mutatta meg még a vezető. Kilenczvenöt méter mély. Az Innből kapta vizét. — Nyílása ma már el van tömve. A belédobott tüzesóva fényénél meglehet látni a borzalmas mélységet fenéig. Mellette a felvonó kerék, melyet szegény fogjok tapostak. Talán a magyarok közül is szenvedték némelyek a kútnak ezt a nemét! Mindenütt ilyen bus emlékek keltek bennem.

A földalatti börtönöket nem mutatták. Egy ilyenben kiozták halálra az oroszlan fajzatnak, a hős Zrinyi családnak utolsó férfi sarját, hogy magva vesszen.

Halvány emléked kísért szegény, ifju Zrinyi Boldizsár. Látlak a setét, nedves tömlőczben, ahogy először megvakulsz, aztán megőrülsz s végre megkönyörül rajtad az irgalmas Isten és magához veszi lelkedet.

El innen el! Az érdemtelen szenvedésnek, az emésztő kinnak, a gyilkos bűnnek e tanyájáról! Mint akit üznek siettem le. — Mindig sóhajtvá gondolok rád magyarok gyásza, átkos emlékü Kufstein!

S. Szabó József.

A hirhedt amerikai bandita halála.

A „Magyar Hirmondó“ után többször is emlékeztünk Tracyról, a hirhedt amerikai banditáról, akiről most a következő újabb hirt jelzi az amerikai újság:

Tracy halála. Miután két hónapig sikerült, az oregoni fegyházból való szökése után, fittyet hányni üldözőinek, utólérte a végzete Tracyt. De nem kerítették élve kézre, mikor látta, hogy veszte minden, önkézzel vetett véget életének és így halálával még inkább azzá lett mire korábbi tettei avatták, rémregények hőisévé.

Augusztus 6-án megtudták Crestonban, Washington állam keleti részében, hogy Tracy a vidéken van. Hat bator férfi elindult az üldözésére. Eddy nevű farmer szerűjéből kilépett Tracy. Meglátva üldözőit, visszasietett a szérűbe és puskával kezében kijöve onnan elkezdett futni a völgy felé. Egy nagy sziklához érve, a mögé bujt és elkezdett löni üldözőire, de nyolcz lövése közül egyik sem talált és az üldözők kezdtek közelebb hatolni hozzá.

Tracy erre a közeli buza földre futott és a magas kalászkok közt akart elbujni, de ekkor már meg volt sebesülve jobb lábán és látva, hogy nem menekülhet, főbe lötte magát. Este lévén, az üldözők jobbnak látták bevarni a reggelt, a mikor azután megtalálták Tracy hulláját, melyet elvittek Davenportba és közszemlére tették. Messze vidékről tödultak az emberek a hulla megtekintésére és mindenki iparkodott „ereklyét“ vinni magával. Nemcsak, hogy Tracy ruháit tépték darabokra, hanem hajából is annyian vágtak le „emléket“, hogy a fej egyrésze egészen kopasz lett. — Akadt, ki a véres zsebkezdőt vitte el, mellyel Tracy a sebének kötözte.

Tracy üldözése két államnak és tizenhárom megyének — kettőnek Oregonban és tizenegyek Washingtonban — közel 40.000 dollárjába került. Tracy június 9-én szökött meg a salemi, Oregon fegyházból, Mervill nevű társával, szökés közben megölve három fegyházoit és a negyediket megsebezve. — Azóta sikerrel kerülte ki az elfogatást és július elején „párbajban“ — mint mondá — agyonlőtte Mervillt.

Nagyon csodálnók, ha Tracy „hőstet teit“ nem hoznák már a legközelebb színpadra.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Móricz Pál.

Még ez éjszaka Schöffert tábornok is megvizsgált bennünket a huszártisztjeivel. Gemeau őrnagy a fegyverguláknál fogadta. Alig husz lépésnyire társalogtak tőlünk, érthető hangosan. A tábornok a mi hadtestünk előnyomulásáról beszélt, mely noha folyamatban van, még mindig nincs befejezve, sőt még a ránk következő nap sem lesz teljes a felvonulásunk. Ennek a következményéről meggyőződtem. Mert például a mi negyedik zászlóaljunk is, a melyet már Chatelet-ben kellett volna egyesülnünk, a csata után érkezett meg, a mikor minket majdnem mindnyájunkat lemészároltak a gyalázatos Lignyben. Alig négyszázan ma-

radtunk meg, holott ha idejekorán érkezik be a zászlóalj a dicsőségből kivette volna a részét.

Mivel én már az előző nap őrségen voltam, így békében hagytak és az én Buche Jancsi pajtásommal leheveredtem egy fa tövébe. Éjfel után lehetett vagy egy óra. Ez volt a szörnyű Ligny csatanának a virradója. Ezen álmos csapatnak legalább is a fele ott hagyta a fogát. A portestükkal hízalták a földet. A gabona, az árpa, a zab századokra kövér földből virágzik itt... Ha tudták volna szegénykéik, hogy itt pusztulnak el, aligha aludtak volna ilyen nyugodtan, mert utóvégre mégis csak izgalmas az emberekre az a gondolat, hogy: „Ma szívom még a levegőt utoljára!“

Fojtó nehéz volt az éjszakai levegő. Daczára a nagy bágyadtságomnak, óráról-órára felriadtam. Némelyik pajtásom beszélt is az álmában, de Buche Jancsi meg se mozdult. Az erdőszélén, közvetlen közelünkben, ragyogtak a fegyvergulák a holdsugaraitól.

Figyelem. Balfelől, a távolból, kiáltás hallatszott:

— Qui vive?! Állj, ki vagy?!

A zászlóalj őrszemei, mint a szobrok, oly mozdulatlanul állottak hasig a vetéstáblában. Halkan magam is felállottam és körültekinttem. Sombrefelé, mintegy két órányira a jobboldalunkról hangos dobaj támadt, mely időnként felujlott, majd elcsendesült.

Vélhetted, hogy a szellő zúgatja a lombokat, de szél sem fűt, harmat sem hullott, én magamban így elmélkedtem:

— Ezek a poroszok ügyei és puska-poros kocsijai lesznek. Most ügetnek a namuri országra. A zászlóaljak, a lovasosztályaik most cepekednek elő. Istenem, mi lesz belőlünk holnap, midőn ez az ember-tömeg összegyűl, a mely még mindig újabb s újabb erővel erősödik.

(Folyt köv.)

5276 számhoz

1902 évi.

Bérbeadási hirdetés.

Máramarossziget főterén levő Korona épület összes helyiségei **1. évi szeptember hó 15-én d. e. 10 órakor** az erdőigazgatóság hivatalos helyiségében tartandó nyilvános árverésen f. é. november 1 től kezdődő tíz (10) évre bérbe adatnak.

A bérbe adandó helyiségek a következők:

1. Szálloda, vendéglő, kávéház, a bérlő lakása és melléképületek. Kikialtási ár: Tizennegezer (14.000) korona.
2. Egy nagyobb bolthelyiség a főtéren. Kikialtási ár: Egezerhatszáz (1600) kor.
3. Két kisebb bolthelyiség a főtéren. Kikialtási ár: Egezer—egezer (1000—1000) kor.
4. Korcsma helyiség és pincze a korona utcában. Kikialtási ár: Egezerhatszáz (1600) kor.
5. Két korona utcái lakás. Kikialtási ár: Kettőszáz—kettőszáz (200—200) korona.

Árverezni lehet szóval vagy zárt írásbeli ajánlatokkal.

Árverezők kötelesek az ivenkint 1 korona bélyeggel ellátandó zárt ajánlatokhoz a megajánlott évi bérösszeg 10% át bánatpénzül csatolni s kijelenteni, hogy az árverési és szerződési feltételeket ismerik és magukat azoknak alávetik.

A részletes árverési és szerződési feltételek az erdőigazgatóságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Utóajánlatok el nem fogadhatók.

A kir. kincstár fentartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok közül — a megajánlott összegre való tekintet nélkül — szabadon választhasson, esetleg az összes ajánlatokat is mellőz e.

Máramarossziget, 1902. évi aug. hó 24-én.

Nyiltér.)*

Nyilatkozat.

Szilcz Ferencz helybeli gyógyszerész engem tanuk előtt megsértett.

Miután az én megbizottaim Őt felkeresték és tőlle elégtételt kértek, kifogások mögé bujva azt megtagadta.

A n. é. közönségre bizom itélje meg: Gavallér-e az, ki haszontalanul sérteget, de gyáva és lovagiatlan ahhoz, hogy helyt álljon szájkodásáért.

Debreczen, 1902. aug. 28.

Czegély Gyula.

* E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres

„Hajdusági pedrő“ használata által. Egy doboz 40 ft. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerertárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Kind és Herglotz

vegyészeti gyár

fiók: Budapest, V., Visegrádi-u. 4.

Ajánlják gyártmányaikat és pedig:

„ORIGINAL-ANTIROSZ“

(rozsdá ellen védőfesték), legtartósabb és rozsdá ellen védő fekete mázolófesték vas, stb. nek.

„Original-Flammentod“

(tűz ellen védő festék) tűz és vihar elleni mázolófesték, mely fat, követ érczet stb.-t tűzvész ellen védelmez.

Használati utasítás és ajánlatok kívánatra bérmentve.

Úzlet megnyitás.

Van szerencsénk a n. é. hölgyközönséget értesíteni, hogy Debreczenben, Piacz-u. 7. sz. a. Vecsey Zoltán ur házában **Lovas és Kosárka** törvényszékiileg bejegyzett czégünk alatt a mai kor fokozott igényeinek mindenben megfelelő

nőidivat áruházat nyitottunk.

Nagy választékban tartunk **Ruha Bluz** és **diszelymeket**, valódi **Francia** és **Angol** női ruhaszöveteket, valamint a leg-
ujabb mintájú és színtartó **crettonokat**, **zephyreket**, **flanellokat** és **barchetteket**. Remek **aplicatio** himzések, **gaze** és **zsinór**
diszek, **csipke gallérok** és **betétek**, **francia derékfűzők** mérték szerint is. **Női fehérenmüek**, **harisnyák**, **vászon**, **chiffon-félék**,
Damast és **pamut asztalterítékek**. **Pamutok**, **bélés** és **szabó kellekek**, **nap** és **esernyők**. **Paplanok**, **ágy** és **asztalterítők**, **sző-**
nyegek és **függönyök**. Berendezkedésünknel különös tekintettel voltunk arra, hogy aruink finomsága s azoknak szolidan meg-
határozott áraival a n. é. közönség pártolására érdemesnek bizonyuljunk. (10-4)

Tisztelettel: **Lovas és Kosárka.**

Costüm ruháknak a legutolsó divat szerinti készítését elvállaljuk.

1127-1902 v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debr. kir. jbiróságnak V. 2923/6-
1901 P. sz. végzése folytán közhírré tété-
tik, miszerint Tauber és Wezler részére
Jónás Albert és Jónás Száli debr. lakosok-
tól 920 frt tőke, ennek 1899 évi szept. hó
10-től számítandó 6% kamatai és eddig
összesen 108 frt 36 kr. perköltség erejéig
1901 é. okt. 21-én bíróilag lefoglalt és 751
frtra becsült butorok és egyéb ingóságok
1902 évi aug. 29-én d. u. 2 órakor kezdé-
tét veendő és Debreczenben Széchenyi u.
17 sz. a. Sebilinger Miksa 95 k. 22 fl. és
Krausz Vilmos 200 k. s jár. iránti követé-
léseik kielégítéseül is megtartandó nyilvános
bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azon-
nali készpénz fizetés mellett szükség esetén
becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1902 é. aug. 13-án.

Bódogh Zs. bir. kiküldött.

SZABADOS és ROSSI

vizvezeték és világítási
vállalat

DEBRECZEN

Piacz-utca 58.

Légszusz és vizvezetékek
CLOSETEK

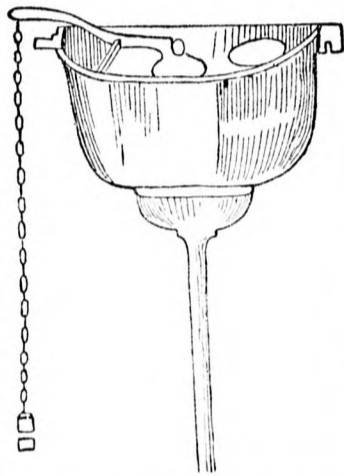
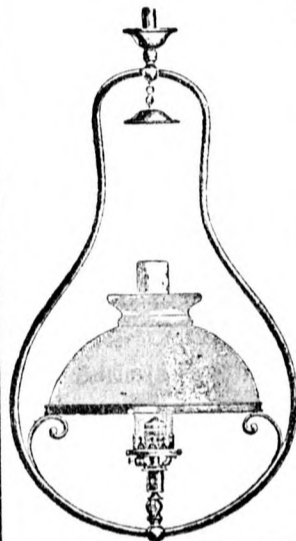
és csatornázások.

SZIVATTYUK

Fürdőberendezések
és Gőzfürdők

stb. berendezésére.

Kőagyagsövek raktáron.

KATZ HERMAN

férfi és fiu ruha raktára.

Alapított 1875-ben.

Debreczen,

Piacz-utca 43 sz. a.

Dréher-féle sörcsarnok mellett.

Igentisztelt vevőimnek szives tudomására hozom, hogy

fiu és gyermekruha raktáramat

tetemesen megnagyobbítottam és a legjobb és legizlősebb
készítményeimmel óriási választékban elkészülve, nézek a
közélgő iskola évelé.

Együttal tisztelettel tudatom, hogy férfiruha raktáram ré-
szére az előállítással teljesen elkészültem.

Saját készítményeimből, a melyek tulajdonképpen magyar mű-
helyszötte szövetekből és elismert kitűnő szabással készül-
tek, különösen kiemelendők: P kamarn férfi öltönyök, téli
kabátok, világi és papifelöltők, szőrmével bélelt kabátok, bun-
dák és kocsiköpenyegek stb.

Szives további pártfogását kérve

teljes tisztelettel

KATZ HERMAN

Piacz-u. 43. a Dréher sörcsarnok mellett.

(5-1.) Fiók üzlet nincsen.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostáival szemben.